



Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.III.136/2024/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. november 26.

Az ügy tárgya: hivatalos személy elleni erőszak büntette

Terhelt(ek): terhelt

Első fok: Debreceni Járásbíróság, 77.B.730/2020/22., ítélet,
tárgyalás, 2021. június 8.

Másodfok: Debreceni Törvényszék, 2.Bf.291/2021/8., ítélet,
tanácsülés, 2022. március 2.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Debreceni Járásbíróság 77.B.730/2020/22. számú és a Debreceni Törvényszék 2.Bf.291/2021/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Debreceni Járásbíróság a 2021. június 8. napján meghozott 77.B.730/2020/22. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki hivatalos személy elleni erőszak büntetésében [Btk. 310. § (1) bekezdés c) pont II. fordulat]. Ezért őt 1 év végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. március 2. napján jogerős 2.Bf.291/2021/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy a terhelt a hivatalos személy elleni erőszak büntetést folytatólagosan követte el. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] A felülvizsgálati eljárásban irányadó, a jogerős ítéletben megállapított tényállás a következő:

– Mivel a terhelt egy város önkormányzatának egy telefonszolgáltatónál lévő flottájába tartozó hívószámok tekintetében nem tett az előfizetői jogviszony átírásához szükséges nyilatkozatot, ezért a sértett 2019. december 20. napján meghozott polgármesteri utasítással elrendelte, hogy a terhelt által használt, azonban az önkormányzat mobil előfizetési flottájába

tartozó két hívószámot a szolgáltatónál le kell tiltani, s ekkor a tiltás kezdeti időpontjaként 2019. december 20. napjának 13 óráját jelölte meg.

– A város önkormányzatának jegyzője a polgármester így kiadott utasításáról a terheltet telefonon keresztül tájékoztatta annak érdekében, hogy amennyiben a hívószámokat továbbra is használni kívánja, az általa használt telefonszámokkal új mobiltelefon előfizetési szerződést kössön a saját részére. A terhelt ekkor a jegyzőt megkérte a határidő meghosszabbítására, valamint közölte, hogy bemegy a polgármesteri hivatalba, és nyakon vágja a „gyereket”, s ezzel a sértettre utalt. A jegyző ekkor tájékoztatta a terheltet arról, hogy megkísérli a határidő 2025. január 15. napjáig történő meghosszabbítása érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni, majd a terhelttel folytatott beszélgetésről a sértettet is tájékoztatta, aki azonban nem járult hozzá a letiltásra meghatározott határidő meghosszabbításához.

– A terhelt tudomással bírt arról, hogy a sértett 2019. december 20. napján 12 órai kezdettel az önkormányzat által megrendezett, az általános iskola tanárainak megtartandó évfázó ebédjén vesz részt mint polgármester. Miután a sértett megérkezett az általános iskolába, és az iskola udvarán a rendezvény helyszíne előtt az ajtóban beszélgetett, a terhelt feldúlt állapotban 12 óra 58 perckor megjelent az iskola udvarán, és a sértetthez ment, akit ismételt szímonként az általa használt, azonban a város önkormányzatának flottacsomagjához tartozó SIM kártyákhoz tartozó telefonszámok letiltása végett megtett intézkedése miatt.

– A terhelt ekkor továbbra is sérelmezte azt, hogy a sértett a SIM kártyák letiltását megelőzően nem várta meg azt, hogy a SIM kártyákhoz tartozó előfizetést a terhelt saját nevére írassa. A terhelt a fentiek közben a sértett felé indulatosan közeledve a sértettet két kézzel mellkasánál fogva meglökte, majd az épület bejárati ajtajától félretolta, s eközben a sértett jobb kezének csuklóját megragadta, és próbálta arrébb, a két épület között lévő területre rángatni. A sértett a terhelt kezéből a kezét kirántotta, ekkor azonban a terhelt a sértett bal karját ragadta meg, és annál fogva próbálta meg őt arrébb húzni, azonban ez nem járt sikerrel tekintettel arra, hogy a sértett ellenállt a terheltnek.

– A terhelt mindeközben azt kiabálta a sértett irányába, hogy „Ne játszadozzál velem, nem vagyok a játszópajtásod. Azt akarod, hogy bemenjek a tantestülethez, és elmondjam, hogy milyen ember vagy te, vagy azt akarod, hogy este átmenjek a szüleidhez, és elmondjam, hogy milyen ember vagy?”, továbbá megkérdezte a sértettől, hogy „Nem félsz-e?”. A sértett a terhelt által tanúsított magatartásra tekintettel felvette a kapcsolatot a város önkormányzatának informatikusával, és megkérte arra, hogy a terhelt által használt telefonszámok letiltását a telefonszolgáltatónál 2020. január 31. napjáig függessze fel. A terhelt a sértett által megtett intézkedést követően a helyszínről távozott.

– A sértett a cselekmény folytán sérülést nem szenvedett. A sértett a Btk. 459. § (1) bekezdés 11. pont i) pontjában meghatározott helyi önkormányzati képviselő testület tagja, így hivatalos személynek minősül.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a tartalma szerint a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és a b) pont ba) alpontjára hivatkozással elsődlegesen a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása, másodlagosan a terheltnek a hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesítése érdekében.

[5] Sérelmezte, hogy sem a nyomozati szakban, sem a bírósági eljárásban az erre irányuló bizonyítási indítványa ellenére nem került sor a sértett személyiségszerkezetének vizsgálatára igazságügyi pszichológus szakértő által.

[6] Indokai szerint az ismert videofelvételen a terhelt és a sértett között tettelegességre nem került sor, kizárólag szóváltásra, melyet indokolhat a sértett provokatív magatartása is.

[7] Kifogásolta, hogy a bíróság a videófelvétel értékelését nem kellő mélységig végezte el, ugyanis szerinte a hanganyagot végighallgatva megállapítható, hogy a terhelt semmilyen fenyegetést nem fogalmazott meg a sértett irányába, a neki felrótt toló mozdulat kizárólag annak szólt, hogy a sértettet a bejárat ajtótól elmozdítsa, hogy a ki- és bejárást ne zavarják beszélgetés közben.

[8] A felvétel alapján a történeteket legfeljebb a garázdaság vétségeként lehetne értékelni, mert sérülés és olyan verbális inzultus, melynek folytán ennél súlyosabb bűncselekmény lenne megállapítható, nem történt.

[9] Kifejtette továbbá, hogy a büntetőjogi védelem a hivatalos személyt csak a jogszerű eljárása során illeti meg, amelyhez minden olyan cselekménye hozzátartozik, melyet feladatai teljesítése során kifejt. A terhelt által a hívószámok megtartása nem önös célt szolgált, hanem a katasztrófavédelmi feladatok ellátásához, a szükséges védekezés megszervezéséhez volt szüksége rá. A terhelt magatartása ütköztethető a büntető törvénykönyvben szabályozott törvényi tényállásba, de tényállási elem – jogszerű eljárás – hiányában nem alkalmas a hivatalos személy elleni erőszak megállapítására.

[10] Sérelmezte, hogy a terhelt által hivatkozott információkat a nyomozó hatóság nem ellenőrizte le, melyet utóbb a bíróság sem tartott az ügy tárgyához tartozónak.

[11] Álláspontja szerint a jogerős ítélet a rendelkezésre álló bizonyítékokkal alá nem támasztott, iratellenes megállapítás alapján a valóságtól eltérő tényállást állapított meg.

[12] Amennyiben a terhelt magatartása ki is vívta a társadalom rosszallását, a cselekménye annak elbírálásakor már semmilyen veszélyt nem jelentett a társadalomra.

[13] Kifogásolta, hogy a 2 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés a 2 év felfüggesztésen túl további 5 évig nem engedi a terhelt számára a 3 éve bevont vadász- és önvédelmi fegyvertartási engedélyének a megadását.

[14] A Legfőbb Ügyészség BF.175/2024/2. számú átiratában a terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Kifejtette, hogy törvényben kizártak a védőnek azon kifogásai, amelyek a jogerős tényállás felderítetlensége miatti megalapozatlanságát, a megállapított tényállást, és az annak alapját képező bírói bizonyítékértékelő tevékenységet támadják.

[15] Nem vehetők figyelembe a védő felülvizsgálati indítványának azon hivatkozásai sem, amelyek szerint a terhelt terhére rótt cselekmény az elbíráláskor már nem rendelkezett társadalomra veszélyességgel, illetve a nyomozó hatóság, valamint a bíróság eljárásával kapcsolatos kifogásai.

[16] Kifejtette, hogy a bíróság törvényesen állapította meg a terhelt bűnösségét a Btk. 310. § (1) bekezdés c) pont II. fordulatába ütköző folytatólagosan elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntetében. Ezen bűncselekmény megvalósulásának nem feltétele az, hogy a hivatalos személy eljárása jogszerű legyen. Az eljáró hivatalos személyt a bántalmazással szemben a törvény még az eljárás jogszerűtlensége esetén is védi.

[17] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot hatályában tartsa fenn.

[18] A Legfőbb Ügyészség indítványára a terhelt védője észrevételt tett, melyben lényegét tekintve megismételte a felülvizsgálati indítványban foglaltakat.

III.

[19] A terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[20] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – és nem pedig ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[21] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.

[22] A Be. 659. § (1) bekezdése értelmében a jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[23] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét, míg a b) pont ba) alpontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[24] Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor a terhelt bűnösségét hivatalos személy elleni erőszak büntetében [Btk. 310. § (1) bekezdés c) pont II. fordulat] megállapította.

[25] A Btk. 310. § (1) bekezdése szerint hivatalos személy elleni erőszak büntetét követi el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki hivatalos vagy külföldi hivatalos személyt

a) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz,

b) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel intézkedésre kényszerít, vagy

c) eljárása alatt, illetve emiatt bántalmaz.

[26] A bűncselekmény sértette a hivatalos személy vagy külföldi hivatalos személy. A hivatalos személy fogalmát a Btk. 459. § (1) bekezdés 11. pontja határozza meg, melynek i) pontja szerint hivatalos személy a helyi önkormányzati és a nemzetiségi önkormányzati képviselő-testület tagja.

[27] A Btk. 310. § (1) bekezdés c) pont II. fordulata szerinti hivatalos személy elleni erőszak büntetét valósítja meg az, aki a hivatalos személyt eljárása alatt, illetve emiatt bántalmazza. Bántalmazás a sértett testét érintő erőszakos magatartás.

[28] A Btk. 459. § (1) bekezdés 4. pontja szerint erőszakos magatartásnak minősül a más személyre gyakorolt támadó jellegű fizikai ráhatás is, abban az esetben is, ha az nem alkalmas testi sérülés okozására.

[29] Az irányadó tényállás egyértelműen rögzíti a következőket:

– A sértett a cselekmény elkövetésekor egy település polgármestere volt.

– A sértett mint polgármester a terhelt részére postai úton megküldött felszólításban felhívta a terheltet arra, hogy az önkormányzati flottába tartozó hívószámok tekintetében a felszólításhoz mellékelte és az előfizetői jogviszony átírásához szükséges nyilatkozatot kitöltve

az önkormányzat részére küldje meg, amennyiben a flotta elhagyása mellett a hívószám megtartása mellett dönt. Felhívta a terhelt figyelmét arra, hogy amennyiben a tájékoztatásra nem él visszajelzéssel, a SIM kártyák letiltásra kerülnek.

– 2019. december 13. napján 7 óra 30 perc és 8 óra közötti időben a terhelt az utcán a sértettel kiabálni kezdett, miközben bal kezével többször meglökte. A sértett ekkor felszólította a terheltet, hogy a nyilatkozatot a hívószámok vonatkozásában juttassa el a polgármesteri hivatalba.

– A sértett 2019. december 20. napján polgármesteri utasítással elrendelte a terhelt által használt, azonban az önkormányzat előfizetői flottájába tartozó hívószámok letiltását.

– 2019. december 20. napján 12. óra 58 perckor a terhelt a sértetthez ment, akit ismételtelen számonkért az általa használt telefonszámok letiltása miatt. A terhelt a sértettet két kézzel mellkasánál fogva meglökte, majd az épület bejárati ajtajától félretolta, s eközben a sértett jobb kezének csuklóját megragadta, és próbálta arrébb, a két épület között lévő területre rángatni, azonban ekkor a sértett a terhelt kezéből a kezét kirántotta, ekkor azonban a terhelt a sértett bal karját ragadta meg, és annál fogva próbálta meg őt arrébb húzni, azonban ez nem járt sikerrel tekintettel arra, hogy a sértett ellenállt a terheltnek

[30] Az irányadó tényállás alapján nem kétséges, hogy a terhelt a sértettet mint hivatalos személyt az eljárása miatt bántalmazta, valamint lépett fel vele szemben fenyegetően.

[31] A sértett meglökésén túl a terhelt a sértett csuklóját, majd bal karját megragadta, e magatartás megfelel a Btk. 459. § (1) bekezdés 4. pontja szerinti erőszakos magatartásnak.

[32] A hivatalos személy bántalmazása akkor történik az eljárása miatt, ha a passzív alany eljárása már befejeződött. Az, hogy eljárása jogszerű volt-e, a cselekmény megvalósulása szempontjából közömbös, ugyanis a hivatalos személy eljárása maga a bűncselekmény indítéka. A terheltet cselekménye elkövetésére a sértett, mint polgármester vele szembeni eljárása miatti felháborodása késztette.

[33] A védő hivatkozására, mely szerint a terhelt cselekménye a garázdaság vétségének a megállapítására lenne alkalmas, a Kúria a következőkre mutat rá.

[34] Kétségtelen, hogy a terhelt a magatartásával hiánytalanul megvalósította a garázdaság törvényi tényállási elemeit is, a garázdaság azonban szubszidiárius jellegű bűncselekmény, megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha az elkövető súlyosabb bűncselekményt nem valósított meg. Ezért jelen ügyben csak a súlyosabb büntetéssel fenyegetett hivatalos személy elleni erőszak büntetése volt megállapítható.

[35] Nem sértett tehát törvényt az eljárás bíróság, amikor a terhelt büntetőjogi felelősségét a hivatalos személy elleni erőszak büntetében [Btk. 310. § (1) bekezdés c) pont II. fordulat] megállapította.

[36] A törvényes minősítés mellett az elbíráláskor fennálló társadalomra veszélyesség hiányára történő védői hivatkozás nem foghatott helyt az következők szerint.

[37] Az elbíráláskor (az ítélethozatal időpontjában) fennálló társadalomra veszélyesség a jogkövetkezményekre, különösen a büntetéskiszabással vagy annak mellőzésével van összefüggésben. Annak megítélése, hogy egy cselekmény az elbíráláskor rendelkezik-e még társadalomra veszélyességgel, bírói mérlegelés tárgyát képezi.

[38] A törvényes minősítés mellett felülvizsgálatnak csak akkor van helye, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

[39] A helyes minősítéshez kapcsolódó törvényi keretek között kiszabott büntetés pedig nyilvánvalóan nem törvénysértő.

[40] A Kúria megjegyzi, hogy a védő által indítványozott mentesítés az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól [Btk. 101. § (2) bekezdés] okafogyottá vált figyelemmel arra, hogy a Btk. 100. § (1) bekezdés d) pontja alapján a törvény erejénél fogva áll be a mentesítés felfüggesztett szabadságvesztés esetén a próbaidő megszűnése napján. Jelen esetben a mentesítés a törvény erejénél fogva 2024. március 2. napján beállt.

[41] Az indítvány az eljáró ügyész elfogultságára hivatkozó részében törvényben kizárt, ugyanis az ügyészi elfogultság megállapítása, illetve annak elbírálása nem tartozik a bíróság hatáskörébe. Ilyen határozat az ügyészség részéről pedig nem született.

[42] A Be. 659. § (1) bekezdése szerint a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[43] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható.

[44] Ezzel szemben a terhelt védője az indítványában részben a tényállás megalapozottságát és a bizonyítékértékelést vitatta, amikor sérelmezte, hogy mind a nyomozás során, mind a bírósági eljárásban elutasították az igazságügyi pszichológus szakértő kirendelését a sértettre vonatkozóan. Kifogásolta, hogy a bíróság a videófelvevételek értékelését nem kellő részletességgel végezte el. Erre azonban a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség, az indítvány e részében is törvényben kizárt.

[45] Az indítvány sérelmezi továbbá, hogy a nyomozati eljárásban nem rendeltek ki igazságügyi pszichológus szakértőt, valamint nem vizsgálták a terhelt által hivatkozott információkat.

[46] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatív felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak. A d) pont szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[47] Az indítvány nem a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti felülvizsgálati okok valamelyikét, hanem a nyomozati eljárásban történt szabálysértést állítja.

[48] A nyomozati eljárás esetleges hibái vagy hiányosságai nem képezik felülvizsgálat tárgyát. Ezek relatív eljárási szabálysértések, amelyek nem tartoznak a Be. 608. § (1) bekezdésében felsorolt, és a felülvizsgálat alapjául szolgáló eljárási szabálysértések körébe. Így a felülvizsgálati indítvány e részében is törvényben kizárt.

[49] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan további eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése értelmében hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

IV.

[50] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[51] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon

jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2024. november 26.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

BÉ